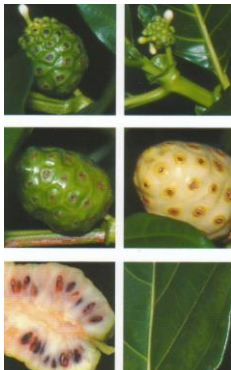

Noni (*Morinda citrifolia*)

- **Rendszertani besorolás:**

Rubiaceae (buzérfélék),

- **Származás:**

DK-Ázsia, Polinézia,

- **Botanika:**

6-10 m magas fa,
széles, fényes, elliptikus levél, pálha,
apró, fehér virágok,
göbös felületű gyümölcs (éretten kellemetlen
szagú).

- **Drog:**

termés (*Morinda fructus*),

- **Hatóanyag:**

alkaloidok,
bioflavonoidok,
aminosavak,
karotinoidok,
vitaminok (B₁, B₂, B₆, C, E),
festékanyag (gyökér).

- **Farmakológiai hatás:**

gyulladáscsökkentő, fájdalomcsillapító,
vérkeringés-javító, vércukorszint-szabályozó,
immunstimuláns, antioxidáns,

- **Felhasználás:**

roboráló, immunerősítő, cukorbetegség
kezelésére.

Ipekakuána (*Cephaelis ipecacuanha*)

- **Rendszertani besorolás:**

Rubiaceae (buzérfélék),

- **Származás:**

Brazília,

- **Botanika:**

félcserje,
30-60 cm magas,
széles-lándzsás levelek,
apró fehér virágok,
piros, csonthéjas termés,
szürkésbarna, vékony rizóma.

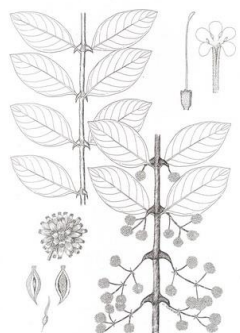
• **Drog:**
gyökér (*Ipecacuanhae radix*),

• **Hatóanyag:**
alkaloidok 2-6% (emetin, cefelin)
szaponinok,
glikozidok.

• **Farmakológiai hatás:**
nyálkaoldó, köptető, kiválasztást fokozó,
hánytató,

• **Felhasználás:**
régén hánytatószer,
ma köhögés-csillapító (asztma, számarköhögés,
tüdőgyulladás) (főleg homeopátiás szer),
amőbás vérhas ellen.

Macskakarom (*Uncaria tomentosa*)

• **Rendszertani besorolás:**
Rubiaceae (buzérfélék),

• **Származás:**
Peru, Brazília,

• **Botanika:**
kúszónövény,
akár 30 m hosszú,
10 cm hosszú, elliptikus levelek, párosával,
karomszerű tüskék,
apró fehér-sárgás virágok.

• **Drog:**
kéreg (*Uncariae tomentosae cortex*),
levél (*Uncariae tomentosae folium*),
gyökér (*Uncariae tomentosae radix*),

• **Hatóanyag:**
alkaloidok (POA – pentaciklikus oxindol,
TOA – tetraciklikus oxindol)
tanninok,
fitoszterolok,
flavonoidok.

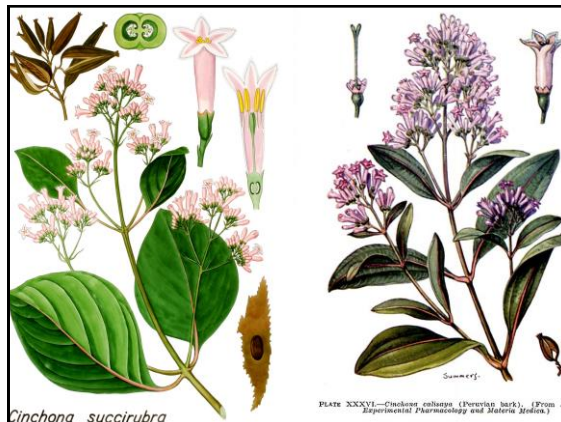
• **Farmakológiai hatás:**
immunerősítő, gyulladáscsökkentő, fájdalom-
csillapító, antioxidáns, vérkeringés-javító,
antivirális,

POA: immunrendszerre hat,
TOA: idegrendszerre hat, csökkenti a POA
hatását,

• **Felhasználás:**
ízületi gyulladásra, immunerősítő.

Kínafa v. kininfa (*Cinchona* spp.)

- *C. pubescens* = *C. succirubra* (vörös kínafa)
- *C. calisaya*
- *C. ledgeriana*

Cinchona succirubra

PLATE XXXVI.—*Cinchona calisaya* (Peruvian bark). (From *Experimental Pharmacology and Materia Medica*.)

• Rendszertani besorolás:

Rubiaceae (buzérfélék),

• Származás:

D-Amerika,

• Botanika:

20-30 m magas fák,
nagy, széles levél,
bugavirágzat, rózsaszín v. sárgásfehér virág.

• Drog:

kéreg (*Cinchonae cortex*),
(quina = kéreg)

• Hatóanyag:

alkaloidok 4-8% (kinin 30-60%, kinidin, cinkonidin)
cseranyag,
kávésavszármazékok,
kínasav,
festékanyag (kínavörös)...

- 1817. kinin izolálása (Pelletier és Caventou)

- 1944. kinin szintézise

• Farmakológiai hatás:

lázcsillapító, étvágyjavító,

• Felhasználás:

malária, lázas betegségek kezelésére,
szívgyógyszerek alapanyaga, hasmenés ellen,
üdítőital (kinin - tonik).

Malária: a világon évi 350-500 millió megbetegedés!!

tünetek: magas láz, fejfájás, hányás, majd erős izzadás, lázas rohamok 48-72 óránként (**váltóláz**)

kórokozó: *Plasmodium* spp.

Orvosi aloé (*Aloe barbadensis* = *A. vera*)

Tövises aloé (*Aloe ferox*)

- **Rendszertani besorolás:**
Xanthorrhoeaceae (fűfafélék),

- **Származás:**
Afrika (száraz vidékei),

- **Botanika:**
szukkulens,
A. vera: 0,5-1 m, *A. ferox*: 2-3 m magas,
szár nélküli, tölevélrózsás,
sárga tejnedv,
sokvirágú, fürtös virágzatok,
toktermés.

- **Drog:**

sejtnedv (gyanta) (*Aloe barbadensis*, *Aloe capensis*)

gél,

- **Hatóanyag:**

antrakinonok (aloin, emodin),
poliszacharidok,
szaponinok,
szalicilsav,
A-, B₁₂-, C-, D-, E-vitamin,
ásványi sók,
gyanta.

- **Farmakológiai hatás:**

laxatív (gyanta),
antibakteriális, gyulladáscsökkentő, regeneráló,
immunerősítő (gél),

- **Felhasználás:**

hashajtó,
immunerősítő, roboráló,
sebre, bőrgyógyászati problémákra,
kozmetikai ipar.

Termesztés

- szap.: gyökérsarj v. gyökérdugvány,
- tenyészterület: 80 x 80 cm,
- (csepegtető öntözés),
- 4-5 éves leveleket tőből vágni,
- 1 növényről egyszerre max. 3-4 levelet,
- betakarítás évente 2-4x,
- hozam: 150 t/ha
- feldolgozás:
  - gyanta – tejnedv összegyűjtése,
  - gél – mosás, hámozás v. préselés, gél stabilizálása (+ C- és E-vit., szorbitol).